

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
مرکز آموزشی درمانی شهید دکتر فقیهی

عنوان سند: آموزش خود مراقبتی در اندومتريوز

تاریخ ابلاغ	تاریخ آخرین بازنگری	تاریخ بازنگری بعدی	صفحه	کد
۱۳۹۹/۲/۲۰	۱۴۰۱/۲/۵	۱۴۰۲/۲/۵	۱ از ۶	INS-PR-12/A

تعریف بیماری اندومتريوز :

اندومتريوز، رشد غیر طبیعی بافت های اندومتر در بیرون از رحم می باشد و معمولا در تخمدان ها، لوله های تخمدان، واژن و قسمتی از روده بوجود می آید.

علل شایع بروز اندومتريوز:

- بیماری خوش خیمی است که علت آن نامعلوم می باشد
- انسداد مادرزادی واژن یا سرویکس همراه با برگشت خون قاعدگی
- فاکتورهای هورمونی یا التهابی
- در خانمهای نولی پارا بین سنین ۳۰ تا ۴۰ سال و زنان مسن تر که بارداری در آنان به تاخیر افتاده باشد.

علائم:

- درد و ناراحتی شدید و ناگهانی در قسمت پایین شکم
- تغییر در الگوی خونریزی
- قاعدگی دردناک
- درد در هنگام دفع
- آمیزش دردناک
- تاخیر در بارداری

تشخیص:

- علائم بالینی
- سونوگرافی
- لاپاراسکوپی جهت مشاهده ضایعات یا چسپندگی و انجام بیوپسی

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
مرکز آموزشی درمانی شهید دکتر فقیهی

عنوان سند: آموزش خود مراقبتی در اندومتريوز

تاریخ ابلاغ	تاریخ آخرین بازنگری	تاریخ بازنگری بعدی	صفحه	کد
۱۳۹۹/۲/۲۰	۱۴۰۱/۲/۵	۱۴۰۲/۲/۵	۱ از ۶	INS-PR-12/A

نکات آموزشی:

آندومتريوز از چند راه می تواند درمان شود. راه درمان بستگی به شدت علائم دارد و اینکه آیا فرد می خواهید باردار شود یا نه؟

- دارو درمانی:

- داروهای ضد درد(مسکن): داروهایی هستند که می توانند درد ناشی از آندومتريوز را کم کنند ولی بیماری را درمان نمی کنند.
- قرص های ضد بارداری: این قرص ها می توانند درد را کم کنند ولی برای خانم ها یی که در حال حاضر قصد باردار شدن را دارند استفاده نمی شود.
- هورمون هایی که پرئودهای ماهانه را متوقف می کنند: این داروها حداکثر تا یکسال استفاده می شوند و برای خانمهایی که در حال حاضر قصد باردار شدن را دارند استفاده نمی شود.
- روشهای درمان دیگر بیماری جراحی است. انواع روشهای دیگر جراحی به شرح زیر می باشد:

• لاپاراسکوپي:

در این روش با چند برش کوچک، دوربین و وسایل به داخل شکم فرستاده می شود و چسپندگی ها باز می شود و بافت های دچار مشکل برداشته می شود. معمولاً بعد از جراحی لاپاراسکوپي برای کنترل عود بیماری در بیماری که قصد باردار شدن ندارد از دارو استفاده می شود.

- درآوردن رحم:

در موارد شدید بیماری که بیمار تمایلی به بارداری ندارد درمان قطعی درآوردن رحم همراه با تخمدان ها و یا درآوردن رحم به تنهایی است. این کار را می توان با لاپاراسکوپي یا عمل جراحی باز انجام داد.

- دارو درمانی

- جراحی و برداشتن بافت اضافی

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
مرکز آموزشی درمانی شهید دکتر فقیهی

عنوان سند: آموزش خود مراقبتی در اندومتریوز

کد	صفحه	تاریخ بازنگری بعدی	تاریخ آخرین بازنگری	تاریخ ابلاغ
INS-PR-12/A	۱ از ۶	۱۴۰۲/۲/۵	۱۴۰۱/۲/۵	۱۳۹۹/۲/۲۰

- IVF برای خانم هایی که تمایل به بارداری دارند.
- دادن اطلاعاتی در مورد شدت بیماری و احتمال ناباروری به بیمار و همسر وی

سایر نکات آموزشی:

- محل زخم جراحی طبق دستور پزشک پانسمان شود.
- آنتی بیوتیک های تجویز شده به موقع مصرف شده و دوره آنتی بیوتیک کامل شود.
- در صورت بروز درد از داروهای مسکن تجویز شده استفاده شود.
- درد و حساسیت در ناحیه عمل و احساس کشیدگی و سوزش ممکن است برای چند ماه باقی بماند.
- در صورت بروز هر یک از موارد زیر به پزشک مراجعه شود
  - تب، لرز و تعریق
  - قرمزی
  - بوی نامطبوع و خروج ترشحات از ناحیه عمل
  - درد ناگهانی و شدید شکم
  - تنفس سریع

آموزش حین ترخیص :

- در صورت مشاهده هر کدام از علائم نشان دهنده عفونت فوراً به پزشک مراجعه شود این علائم شامل:
  - تب
  - قرمزی در محل برش جراحی
  - تورم در محل برش جراحی
  - درد در محل برش جراحی

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
مرکز آموزشی درمانی شهید دکتر فقیهی

عنوان سند: آموزش خود مراقبتی در اندومتریوز

کد	صفحه	تاریخ بازنگری بعدی	تاریخ آخرین بازنگری	تاریخ ابلاغ
INS-PR-12/A	۱ از ۶	۱۴۰۲/۲/۵	۱۴۰۱/۲/۵	۱۳۹۹/۲/۲۰

- گرمی پوست در محل برش جراحی در هنگام لمس
  - خروج ترشحات چرکی در محل برش جراحی می باشد.
  - جهت رفع هر گونه ابهام و سوال در رابطه با بیماری، داروها و .. شماره داخلی بخش (۳۲۱۲۵۳۲۰) می باشد.
- عارضه احتمالی اندومتریوز شامل:
- ناباروری
  - کاهش باروری
  - سقط خود به خودی
  - آنمی (کم خونی) می باشد.

برونر و سودارث. پرستاری داخلی- جراحی تولید مثل و بیماریهای پستان. ترجمه دکتر میترا زندی. تهران: نشر بشری، ۱۳۹۸. آموزش به بیمار (دکتر خدیجه نصریانی) ۱۳۹۴	منابع و مراجع
افسون توفیق (مسئول آموزش به بیمار) - لیلا منصورآبادی (سرپرستار بخش جراحی زنان)	تهیه کنندگان
دکتر زهرا شیروانی (متخصص زنان، فلوشیپ آنکولوژی)	تایید کننده

